

—
Верховний
Суд

Аналіз здійснення правосуддя
Касаційним кримінальним судом
у складі Верховного Суду
у першому півріччі 2023 року

З М І С Т

1. Загальні показники руху процесуальних звернень і справ у кримінальному судочинстві та про адміністративні правопорушення у Верховному Суді
2. Рух процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду
3. Структура розглянутих Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ)
4. Передача Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду кримінальних проваджень на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду
5. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах)
  - 5.1. Результати касаційного перегляду рішень судів першої та апеляційної інстанцій
  - 5.2. Підстави скасування судових рішень у касаційному порядку
  - 5.3. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) за розділами Особливої частини Кримінального кодексу України
  - 5.4. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях про кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 Кримінального кодексу України, а також статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2, 206-2, 209, 211, 366-1 Кримінального кодексу України
  - 5.5. Результати касаційного перегляду рішень Вищого антикорупційного суду
  - 5.6. Результати касаційного перегляду виправдувальних вироків у кримінальних провадженнях (справах)
  - 5.7. Показники здійснення правосуддя за результатами касаційного розгляду інших процесуальних звернень та кримінальних проваджень (справ)

АНАЛІЗ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2023 РОКУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РУХУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І СПРАВ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ ТА ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У ВЕРХОВНОМУ СУДІ

Згідно з даними статистичних звітів Верховного Суду¹ на розгляд упродовж першого півріччя 2023 року усього **надійшло 5 537 [2 741]²** процесуальних звернень і справ кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що порівняно з першим півріччям 2022 року у **2 рази** більше; із них:

- кримінального судочинства – **5 433 [2 699]**;
- про адміністративні правопорушення – **104 [42]**.

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік справ і матеріалів, у першому півріччі цього року на розгляді Верховного Суду усього перебувало **7 282 [5 053]** процесуальних звернень і справ кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на **44,1 %** більше. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – **7 174 [5 010]**;
- про адміністративні правопорушення – **108 [43]**.

Найменування респондента	Перебувало на розгляді					у тому числі надійшло на розгляд				
	перше півріччя 2021	перше півріччя 2022	перше півріччя 2023	Динаміка % (1п 2021 до 1п 2023)	Динаміка % (1п 2022 до 1п 2023)	перше півріччя 2021	перше півріччя 2022	перше півріччя 2023	Динаміка % (1п 2021 до 1п 2023)	Динаміка % (1п 2022 до 1п 2023)
Касаційний кримінальний суд у складі ВС (усього), із них:	8 956	5 017	7 222	-19,4	44,0	5 043	2 711	5 484	8,7	у 2 р.
кримінальне судочинство	8 836	4 974	7 114	-19,5	43,0	4 924	2 669	5 380	9,3	у 2 р.
про адміністративні правопорушення	120	43	108	-10,0	у 2,5 р.	119	42	104	-12,6	у 2,5 р.
Велика Палата Верховного Суду	116	36	60	-48,3	66,7	111	30	53	-52,3	76,7
УСЬОГО	9 072	5 053	7 282	-19,7	44,1	5 154	2 741	5 537	7,4	у 2 р.

¹ Статистичні звіти за формами № 2-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Великою Палатою Верховного Суду» та № 5-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду».

² Тут і далі у квадратних дужках наведено відповідні дані за перше півріччя 2022 року.

Протягом першого півріччя 2023 року Верховний Суд усього розглянув 5 160 [2 385] процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення (більше у **2,2 рази**). У тому числі Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду (далі – ККС ВС) розглянув – 5 116 [2 359], Велика Палата Верховного Суду – 44 [26].

Найменування респондента	Розглянуто				
	перше півріччя 2021	перше півріччя 2022	перше півріччя 2023	Динаміка% (1п 2021 до 1п 2023)	Динаміка% (1п 2022 до 1п 2023)
Касаційний кримінальний суд у складі ВС (усього), із них:	5 243	2 359	5 116	-2,4	у 2,2 р.
кримінальне судочинство	5 124	2 316	5 009	-2,2	у 2,2 р.
про адміністративні правопорушення	119	43	107	-10,1	у 2,5 р.
Велика Палата Верховного Суду	107	26	44	-58,9	69,2
УСЬОГО	5 350	2 385	5 160	-3,6	у 2,2 р.

У касаційному порядку скасовано і змінено судові рішення у кримінальних провадженнях (справах) стосовно 545 [299] осіб (більше на **82,3 %**). Із них у касаційному порядку скасовано і змінено саме *вироки* місцевих та апеляційних загальних судів стосовно 227 [117] осіб; у тому числі *скасовано* – стосовно 176 [76] осіб, *змінено* – щодо 51 [41] особи.

У режимі відеоконференції судові провадження у ККС ВС здійснювались у 1 287 [583] кримінальних провадженнях (справах).

2. РУХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ (СПРАВ) У КАСАЦІЙНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДІ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ

До ККС ВС протягом першого півріччя 2023 року на розгляд **надійшло 5 484 [2711]** процесуальних звернень (касаційних скарг, подань, клопотань, заяв) та кримінальних проваджень (справ), що у **2 рази** більше порівняно з першим півріччям 2022 року.

Із загальної кількості процесуальних звернень, що надійшли на розгляд до ККС ВС, касаційні скарги на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції становили **61,2 % [85,8 %]**, або **3 355 [2 327]**.

Кількість подань, клопотань про направлення відповідно до ст. 34 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) кримінального провадження з одного суду до іншого значно збільшилась (у **6,4 рази**) і становила

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у першому півріччі 2023 року

1 998 [314]; їх частка у структурі процесуальних звернень, що надійшли до ККС ВС, також значно зросла – **36,4 %** [11,6 %].

РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ ПОДАНЬ, КЛОПОТАНЬ ПРО НАПРАВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ З ОДНОГО СУДУ ДО ІНШОГО У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2023 РОКУ

№ з/п	Найменування показника	1 півріччя 2023
А	Б	1
1	Перебувало на розгляді подань/клопотань про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого (усього), із них:	2 033
2	надійшло на розгляд упродовж періоду	1 998
3	Розглянуто подань/клопотань (усього), із них:	2 004
4	змінено підсудність	1 023
5	<i>% від кількості розглянутих</i>	51 %
6	відмовлено у зміні підсудності	926
7	<i>% від кількості розглянутих</i>	46 %
8	постановлено ухвалу про повернення подання/клопотання	34
9	постановлено ухвалу про залишення подання/клопотання без розгляду	21

У **2,5 раз**а більше надійшло на розгляд до ККС ВС процесуальних звернень у справах про адміністративні правопорушення – **104** [42], або **1,9 %** [1,5 %] у структурі надходження, із них подань про визначення підсудності – **9** [3].

Кількість заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у структурі надходження залишилася майже на рівні попереднього періоду і становила **0,5 %** [1 %], або **27** [28].

Показник **середньої кількості надходження процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС³ у першому півріччі 2023 року становив **183** [82].

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік касаційних скарг, подань, клопотань, заяв і кримінальних проваджень (справ), у ККС ВС протягом першого півріччя 2023 року усього **перебувало** на розгляді **7 222** [5 017] процесуальних звернень та кримінальних проваджень, що на **44 %** більше порівняно з аналогічним періодом 2022 року.

Із них касаційні скарги на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції становили **70 %** [92,1 %] серед загальної кількості процесуальних звернень, що перебували на розгляді ККС ВС, або **5 050** [4 623]. Частка клопотань про

³ Показник навантаження (тут і далі) розраховано із урахуванням середньої кількості суддів ККС ВС, які здійснювали правосуддя упродовж звітного періоду. Так, середня кількість суддів ККС ВС, які здійснювали правосуддя протягом першого півріччя 2023 року, становила **30** суддів (у першому півріччі 2022 року – **33** судді).

направлення кримінального провадження (справи) з одного суду до іншого становила **28,2 % [6,3 %]**, або **2 033 [317]**.

Показник **середньої кількості процесуальних звернень і кримінальних проваджень, що перебували на розгляді**, у розрахунку на одного суддю ККС ВС у першому півріччі 2023 року – **241 [152]**.

3. СТРУКТУРА РОЗГЛЯНУТИХ КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

У першому півріччі 2023 року суддями ККС ВС розглянуто усього **5 116 [2 359]** процесуальних звернень і кримінальних проваджень, що більше у **2,2 рази** порівняно з першим півріччям попереднього року, або **70,8 % [47 %]** від кількості тих, що перебували на розгляді.

Структура розглянутих ККС ВС процесуальних звернень і кримінальних проваджень:

- *касаційні скарги, кримінальні провадження* – **58,2 % [83,7%]** від загальної кількості розглянутих, або **2 976 [1 974]**;
- *подання, клопотання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, а також про направлення кримінального провадження з одного суду апеляційної інстанції до іншого* – **39,2 % [13,3 %]**, або **2 004 [314]**;
- *процесуальні звернення у справах про адміністративні правопорушення* – **2,1 % [1,8 %]**, або **107 [43]**;
- *заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами* – **0,6 % [1,2 %]**, або **29 [28]**.

Структура розглянутих ККС ВС процесуальних звернень і кримінальних проваджень

Із загальної кількості розглянутих у першому півріччі 2023 року процесуальних звернень майже кожне сьоме процесуальне звернення **повернуто** або **визнано таким, що не підлягає розгляду** (з урахуванням вимог статті 383 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року), – 774 [564], або 15,1 % [23,9 %] від розглянутих.

На 39,6 % більше постановлено ухвал **про відмову у відкритті касаційного провадження** – 1 113 [797]; проте їх частка від кількості розглянутих значно зменшилась і становила 21,8 % [33,8 %] (майже кожне п'яте з розглянутих процесуальних звернень). Із них 63,1 % [64,2 %] становили ухвали з *МОТИВОВАНИМИ ВІДМОВАМИ* у відкритті касаційного провадження – 702 [512].

Кожне шосте процесуальне звернення (від загальної кількості тих, що перебували на розгляді) **залишено без руху** і встановлено необхідний строк для усунення недоліків – 1 184 [888].

Відкрито касаційне провадження у 1 625 [1 111] касаційних скаргах і заявах про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, або 32 % [23,9 %] від кількості касаційних скарг, заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, що перебували на розгляді.

У першому півріччі 2023 року відбулося збільшення (у 3,2 рази) як показника **розглянутих по суті** процесуальних звернень і кримінальних проваджень – 3 171 [977], так і їх частки від загальної кількості розглянутих – 62 % [41,4 %].

Із них за касаційними скаргами на судові рішення **розглянуто по суті та здійснено перегляд рішень суду першої або апеляційної інстанції у 1 208 [667]** кримінальних провадженнях (справах), що на 81,1 % більше.

Закрито касаційне провадження відповідно до положень статті 432 КПК у 58 [21] касаційних скаргах (у 2,8 рази більше).

Постановлено 12 ухвал про задоволення або відмову у задоволенні **заяви про відвід (самовідвід) судді**, або 0,2 % [0,8 %] від загальної кількості розглянутих процесуальних звернень. Із них про задоволення заяви винесено 4 ухвали (33,3 % [44,4 %] від кількості постановлених).

За результатами розгляду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) суддями ККС ВС у першому півріччі 2023 року ухвалено 9 159 [5 173] судових рішень.

Показник **середньої кількості розглянутих процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС становив 171 [71].

Станом на 30 червня 2023 року **нерозглянутими** залишилися 23,2 % [48,1 %] процесуальних звернень і кримінальних проваджень (із урахуванням касаційних скарг, провадження в яких відкрито, але розгляд на кінець звітного періоду не здійснено; залишених без руху процесуальних звернень, які подано без

додержання передбачених статтею 427 КПК вимог та в яких встановлено необхідний строк для усунення недоліків, тощо).

4. ПЕРЕДАЧА КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ НА РОЗГЛЯД ПАЛАТИ, ОБ'ЄДНАНОЇ ПАЛАТИ АБО ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Відповідно до статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом. Так, для забезпечення єдності судової практики у визначених КПК випадках кримінальне провадження у касаційному порядку розглядається судовою палатою ККС ВС, об'єднаною палатою ККС ВС або Великою Палатою Верховного Суду.

У першому півріччі 2023 року у порядку частини першої статті 434¹ КПК на розгляді **Другої судової палати ККС ВС** перебувало 1 кримінальне провадження, яке було розглянуто та палатою надано висновок щодо застосування норми права, питання щодо якої стало підставою для передачі справи на розгляд палати.

На розгляд **об'єднаної палати ККС ВС** у порядку частини другої статті 434¹ КПК передано 10 кримінальних проваджень. Усього на розгляді об'єднаної палати ККС ВС перебувало 14 кримінальних проваджень. Із них розглянуто та надано висновок щодо застосування норми права у 4 кримінальних провадженнях (29 %). Об'єднаною палатою ККС ВС повернуто 1 кримінальне провадження на розгляд

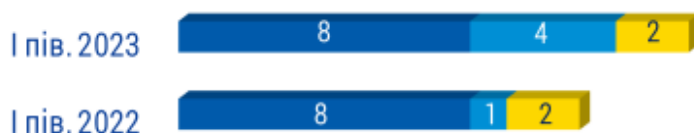

колегії суддів для прийняття рішення по суті. Залишилися нерозглянутими 9 кримінальних проваджень (64 %).

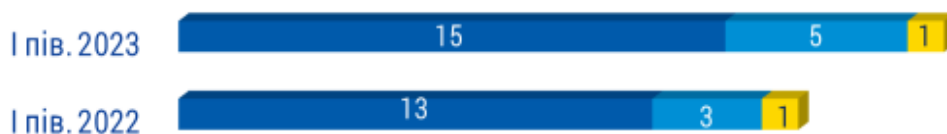
На розгляд **Великої Палати Верховного Суду** у порядку статті 434¹ КПК передано 5 кримінальних проваджень. Усього на розгляді перебувало 8 кримінальних проваджень, переданих ККС ВС. Великою Палатою Верховного Суду розглянуто по суті 4 кримінальних провадження (50 %). Для подальшого розгляду повернуто на розгляд відповідній колегії ККС ВС 2 кримінальних провадження (25 %).

Передача кримінальних проваджень на розгляд палат ККС ВС, об'єднаної палати ККС ВС та Великої Палати ВС

Велика Палата ВС

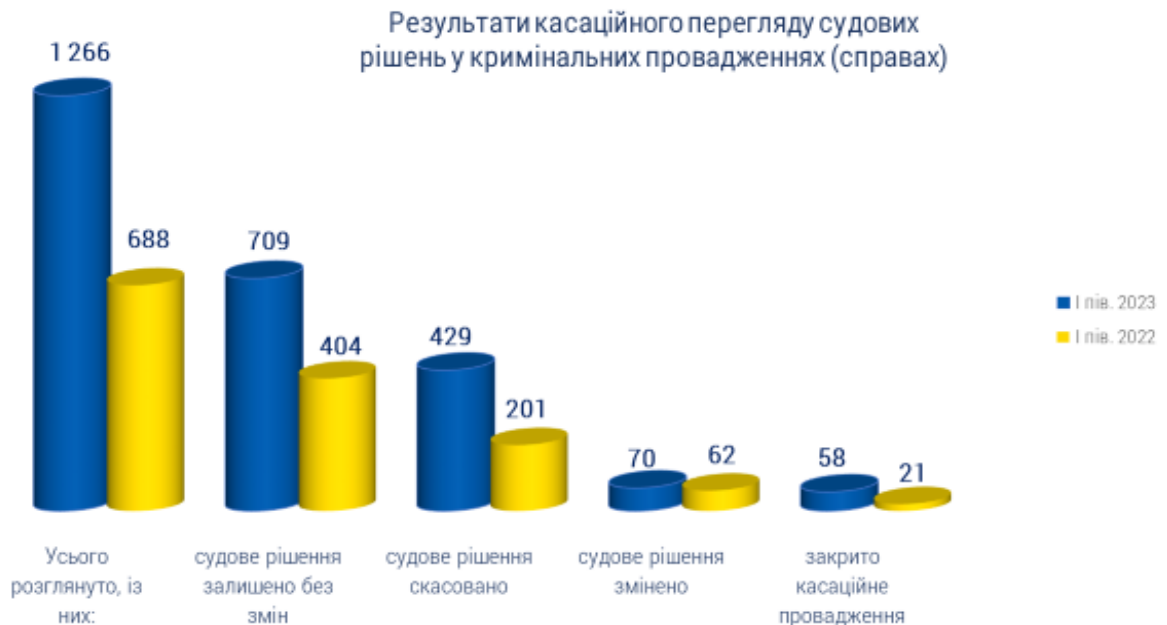
Об'єднана палата та судові палати ККС ВС

■ передано ■ розглянуто ■ повернуто

5. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ)

5.1. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДІВ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ

У першому півріччі 2023 року за касаційними скаргами на судові рішення розглянуто по суті на **81,1 %** більше кримінальних проваджень (справ) – **1 208 [667]** стосовно **1 303 [745]** осіб, що також більше на **74,9 %**.

Закрито касаційне провадження у **58 [21]** касаційних скаргах відповідно до положень статті 432 КПК (більше у **2,8** раза).

Статтею 435 КПК передбачено право суду касаційної інстанції ухвалити судове рішення за результатами **письмового провадження**, якщо всі учасники процесу заявили клопотання про здійснення провадження за їх відсутності. Упродовж першого півріччя 2023 року касаційний перегляд рішень місцевих та апеляційних загальних судів було здійснено в усному провадженні за участю сторін кримінального провадження та інших учасників судового провадження. Клопотань від учасників судового провадження про здійснення провадження за їх відсутності не надходило.

За результатами касаційного розгляду у задоволенні скарги відмовлено та судове рішення **залишено без зміни** у **709 [404]** кримінальних провадженнях (на **75,5 %** більше) стосовно **758 [446]** осіб. Проте їх частка від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку (без урахування тих, касаційне провадження в яких закрито), дещо зменшилася порівняно з аналогічним періодом попереднього року і становила **58,7 % [60,6 %]**.

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення **скасовано** у **429** [201] кримінальних провадженнях (більше у **2,1 рази**) стосовно **468** [233] осіб, або **35,5 %** [30,1 %] від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку.

За результатами розгляду касаційних скарг найбільший відсоток осіб⁴, стосовно яких *скасовано судові рішення*, зафіксовано в судах областей: *Черкаської* – 56,5 % (скасовано 13 судових рішень із 23 переглянутих у касаційному порядку), *Полтавської* – 45,7 % (16 із 35), *Львівської* – 44,6 % (41 із 92), *Волинської* – 42,5 % (34 із 80), *Чернівецької* – 42,1 % (16 із 38), *Житомирської* – 41,2 % (14 із 34), *Донецької* – 40 % (8 із 20); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: *Хмельницької* – 23,1 % (18 із 78) та *Херсонської* – 25 % (2 із 8).

Із загальної кількості скасованих судових рішень у **13** [5] провадженнях стосовно **13** [5] осіб судові рішення **скасовано із закриттям кримінального провадження**. Їх частка від загальної кількості скасованих у касаційному порядку судових рішень становила **3 %** [2,5 %]. Із них через відсутність достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді (пункт 3 ч. 1 ст. 284 КПК) скасовано судові рішення із закриттям кримінального провадження стосовно **2** осіб (**15,4 %**); у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності (пункт 1 ч. 2 ст. 284 КПК) – щодо **9** осіб (**69,2 %**); через встановлення відсутності в діянні складу кримінального правопорушення (пункт 2 ч. 1 ст. 284 КПК) – щодо **2** осіб (**15,4 %**).

Судове рішення **скасовано із призначенням нового розгляду** у **416** [196] кримінальних провадженнях стосовно **455** [228] осіб, або **97 %** [97,5 %] від загальної кількості скасованих у касаційному порядку судових рішень, у тому числі із призначенням нового розгляду *у суді першої інстанції* – у **52** [12] кримінальних провадженнях стосовно **52** [14] осіб, *у суді апеляційної інстанції* – у **364** [184] кримінальних провадженнях стосовно **403** [214] осіб.

Судове рішення **змінено** у **70** [62] кримінальних провадженнях стосовно **77** [66] осіб, або **5,8 %** [9,3 %] від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку.

Найбільший відсоток осіб, стосовно яких *змінено судові рішення*, зафіксовано в судах областей: *Івано-Франківської* – 21,2 % (змінено 7 судових рішень із 33 переглянутих у касаційному порядку), *Закарпатської* – 15,4 % (4 із 26); найменший відсоток таких осіб спостерігався в судах областей: *Львівської* – 3,3 % (3 із 92), *Миколаївської* – 3,6 % (1 із 28). Упродовж першого півріччя 2023 року жодного рішення загальних судів *Житомирської, Сумської, Черкаської та Чернівецької* областей за результатами касаційного розгляду не було змінено.

Отже, за результатами розгляду касаційних скарг упродовж першого півріччя 2023 року найбільший відсоток осіб, стосовно яких *судові рішення*

⁴ Від кількості осіб, стосовно яких переглянуто судові рішення кожного окремого регіону.

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у першому півріччі 2023 року

скасовано та змінено, зафіксовано в судах областей: *Черкаської* – 56,5 % (скасовано та змінено усього 13 судових рішень із 23 переглянутих у касаційному порядку), *Івано-Франківської* – 54,5 % (18 із 33), *Полтавської* – 54,3 % (19 із 35), *Закарпатської* – 50 % (13 із 26); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: *Херсонської* – 25 % (21 із 78) та *Хмельницької* – 26,9 % (21 із 78).

РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДІВ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2022–2023 РОКАХ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Загальна кількість судових рішень, переглянутих у касаційному порядку		Кількість осіб, щодо яких рішення судів першої та апеляційної інстанції:											
				скасовано				змінено				скасовано та змінено РАЗОМ			
		перше півріччя		перше півріччя				перше півріччя				перше півріччя			
		2022	2023	2022		2023		2022		2023		2022		2023	
		абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	АР Крим	0	0	0	0	–	–	0	0	–	–	0	0	–	–
2	Вінницька	45	80	14	31,1	23	28,8	4	8,9	3	3,8	18	40,0	26	32,5
3	Волинська	38	80	18	47,4	34	42,5	1	2,6	3	3,8	19	50,0	37	46,3
4	Дніпропетровська	50	120	16	32,0	42	35,0	3	6,0	6	5,0	19	38,0	48	40,0
5	Донецька	24	20	5	20,8	8	40,0	4	16,7	1	5,0	9	37,5	9	45,0
6	Житомирська	18	34	7	38,9	14	41,2	0	0,0	0	–	7	38,9	14	41,2
7	Закарпатська	18	26	7	38,9	9	34,6	0	0,0	4	15,4	7	38,9	13	50,0
8	Запорізька	27	42	5	18,5	11	26,2	1	3,7	3	7,1	6	22,2	14	33,3
9	Івано-Франківська	6	33	2	33,3	11	33,3	1	16,7	7	21,2	3	50,0	18	54,5
10	Київська та м. Київ	140	278	65	46,4	100	36,0	14	10,0	20	7,2	79	56,4	120	43,2
11	Кіровоградська	36	33	6	16,7	12	36,4	3	8,3	3	9,1	9	25,0	15	45,5
12	Луганська	8	0	0	–	0	–	3	37,5	0	–	3	37,5	0	–
13	Львівська	41	92	21	51,2	41	44,6	2	4,9	3	3,3	23	56,1	44	47,8
14	Миколаївська	26	28	5	19,2	11	39,3	4	15,4	1	3,6	9	34,6	12	42,9
15	Одеська	29	79	6	20,7	30	38,0	1	3,4	6	7,6	7	24,1	36	45,6
16	Полтавська	25	35	9	36,0	16	45,7	1	4,0	3	8,6	10	40,0	19	54,3
17	Рівненська	21	25	3	14,3	7	28,0	1	4,8	2	8,0	4	19,0	9	36,0
18	Сумська	15	36	7	46,7	11	30,6	0	0,0	0	–	7	46,7	11	30,6
19	Тернопільська	16	21	3	18,8	6	28,6	1	6,3	2	9,5	4	25,0	8	38,1
20	Харківська	33	44	2	6,1	17	38,6	4	12,1	4	9,1	6	18,2	21	47,7
21	Херсонська	16	8	4	25,0	2	25,0	2	12,5	0	0,0	6	37,5	2	25,0
22	Хмельницька	26	78	6	23,1	18	23,1	2	7,7	3	3,8	8	30,8	21	26,9
23	Черкаська	30	23	5	16,7	13	56,5	6	20,0	0	–	11	36,7	13	56,5
24	Чернівецька	27	38	12	44,4	16	42,1	1	3,7	0	–	13	48,1	16	42,1
25	Чернігівська	30	50	5	16,7	16	32,0	7	23,3	3	6,0	12	40,0	19	38,0
26	м. Севастополь	0	0	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–
27	УСЬОГО	745	1303	233	31,3	468	35,9	66	8,9	77	5,9	299	40,1	545	41,8

* Питома вага від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку, %

5.2. ПІДСТАВИ СКАСУВАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ

Найчастіше підставою для скасування судових рішень у касаційному порядку були **істотні порушення вимог кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК)**. Так, у першому півріччі 2023 року з цієї підстави скасовано судові рішення стосовно **418 [193] осіб**, що у **2,2 раза** більше. Їх частка порівняно з першим півріччям 2022 року також збільшилась і становила **89,3 % [82,8 %]** у загальній кількості осіб, щодо яких судові рішення скасовано у касаційному порядку.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з істотними порушеннями вимог кримінального процесуального закону (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Закарпатської* – 100 % (9 із 9 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Запорізької* – 100 % (11 із 11), *Полтавської* – 100 % (16 із 16), *Херсонської* – 100 % (2 із 2), *Черкаської* – 100 % (13 із 13), *Одеської* – 96,7 % (29 із 30); найменший відсоток спостерігався в судах *Тернопільської* області – 66,7 % (4 із 6).

У першому півріччі 2023 року кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку скасовано судові рішення через **неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК)**, становила – **35 [26]**, що на **34,6 %** більше. Проте незважаючи на збільшення таких осіб, їх частка порівняно з першим півріччям 2022 року зменшилась до **7,5 % [11,2 %]** у загальній кількості тих осіб, щодо яких судові рішення скасовано у касаційному порядку.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з неправильним застосуванням закону України про кримінальну відповідальність (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Кіровоградської* – 16,7 % (2 із 12 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Тернопільської* – 16,7 % (1 із 6), *Рівненської* – 14,3 % (1 із 7); найменший відсоток спостерігався в судах областей: *Одеської* – 3,3 % (1 із 30 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Вінницької* – 4,3 % (1 із 23), *Дніпропетровської* – 4,8 % (2 із 42). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Донецької, Закарпатської, Запорізької, Миколаївської, Полтавської, Херсонської та Черкаської областей*.

У зв'язку з **невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (ст. 414 КПК)** за результатами касаційного перегляду судові рішення скасовано стосовно **7 [7]** осіб, або **1,5 % [3 %]** серед загальної кількості тих, щодо яких скасовано судові рішення.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Житомирської* – 14,3 % (2 із 14 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Вінницької* – 8,7 % (2 із 23), *Кіровоградської* – 8,3 % (1 із 12); найменший відсоток спостерігався в судах *Київської області та міста Києва* – 1 % (1 із 100). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської та Чернігівської областей*.

ПІДСТАВИ СКАСУВАННЯ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2022–2023 РОКАХ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Загальна кількість рішень судів першої та апеляційної інстанцій, у яких за результатами касаційного розгляду судові рішення СКАСОВАНО		Підстави скасування рішень судів першої та апеляційної інстанцій:											
		перше півріччя		істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК України)				неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК України)				невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі засудженого (ст. 414 КПК України)			
		2022	2023	перше півріччя		перше півріччя		перше півріччя		перше півріччя					
				2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023		
				абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	АР Крим	0	0	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–
2	Вінницька	14	23	12	85,7	18	78,3	1	7,1	1	4,3	1	7,1	2	8,7
3	Волинська	18	34	16	88,9	30	88,2	2	11,1	4	11,8	0	–	0	–
4	Дніпропетровська	16	42	15	93,8	38	90,5	0	–	2	4,8	1	6,3	0	–
5	Донецька	5	8	2	40,0	7	87,5	2	40,0	0	–	0	–	0	–
6	Житомирська	7	14	2	28,6	11	78,6	1	14,3	1	7,1	1	14,3	2	14,3
7	Закарпатська	7	9	7	100,0	9	100,0	0	–	0	–	0	–	0	–
8	Запорізька	5	11	3	60,0	11	100,0	2	40,0	0	–	0	–	0	–
9	Івано-Франківська	2	11	2	100,0	10	90,9	0	–	1	9,1	0	–	0	–
10	Київська та м. Київ	65	100	55	84,6	88	88,0	9	13,8	10	10,0	1	1,5	1	1,0
11	Кіровоградська	6	12	6	100,0	9	75,0	0	–	2	16,7	0	–	1	8,3
12	Луганська	0	0	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–
13	Львівська	21	41	17	81,0	37	90,2	2	9,5	4	9,8	0	–	0	–
14	Миколаївська	5	11	5	100,0	10	90,9	0	–	0	–	0	–	0	–
15	Одеська	6	30	4	66,7	29	96,7	2	33,3	1	3,3	0	–	0	–
16	Полтавська	9	16	8	88,9	16	100,0	1	11,1	0	–	0	–	0	–
17	Рівненська	3	7	2	66,7	6	85,7	0	–	1	14,3	0	–	0	–
18	Сумська	7	11	7	100,0	10	90,9	0	–	1	9,1	0	–	0	–
19	Тернопільська	3	6	3	100,0	4	66,7	0	–	1	16,7	0	–	0	–
20	Харківська	2	17	2	100,0	15	88,2	0	–	2	11,8	0	–	0	–
21	Херсонська	4	2	3	75,0	2	100,0	1	25,0	0	–	0	–	0	–
22	Хмельницька	6	18	5	83,3	17	94,4	0	–	1	5,6	1	16,7	0	–
23	Черкаська	5	13	4	80,0	13	100,0	1	20,0	0	–	0	–	0	–
24	Чернівецька	12	16	8	66,7	14	87,5	2	16,7	1	6,3	2	16,7	1	6,3
25	Чернігівська	5	16	5	100,0	14	87,5	0	–	2	12,5	0	–	0	–
26	м. Севастополь	0	0	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–
27	УСЬОГО	233	468	193	82,8	418	89,3	26	11,2	35	7,5	7	3,0	7	1,5

* Питома вага від загальної кількості судових рішень, скасованих у касаційному порядку, %

5.3. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ) ЗА РОЗДІЛАМИ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2022–2023 РОКІВ (за кількістю осіб)

№ з/п	Розділи Кримінального кодексу України	Статті КК України	Кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення		Відсоток, % від загальної кількості осіб стосовно яких переглянуто судові рішення	
			перше півріччя		перше півріччя	
			2022	2023	2022	2023
1	ЗАГАЛОМ ОСІБ, ІЗ НИХ ЗА ЗЛОЧИНИ:		745	1 303	х	х
2	проти основ національної безпеки України	(109–114 ¹)	3	4	0,4	0,3
3	проти життя та здоров'я особи	(115–145)	151	284	20,3	21,8
4	проти волі, честі та гідності особи	(146–151)	3	2	0,4	0,2
5	проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	(152–156)	10	26	1,3	2,0
6	проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	(157–184)	9	15	1,2	1,2
7	проти власності	(185–198)	233	335	31,3	25,7
8	у сфері господарської діяльності	(199–233)	10	19	1,3	1,5
9	проти довілля	(236–254)	4	5	0,5	0,4
10	проти громадської безпеки	(255–270 ¹)	7	21	0,9	1,6
11	проти безпеки виробництва	(271–275)	1	2	0,1	0,2
12	проти безпеки руху та експлуатації транспорту	(276–292)	73	203	9,8	15,6
13	проти громадського порядку та моральності	(293–304)	27	30	3,6	2,3
14	у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення	(305–327)	82	126	11,0	9,7
15	у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	(328–337)	2	6	0,3	0,5
16	проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян	(338–360)	21	44	2,8	3,4
17	у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	(361–363 ¹)	1	3	0,1	0,2
18	у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	(364–370)	78	122	10,5	9,4
19	проти правосуддя	(371–400 ¹)	10	16	1,3	1,2
20	проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)	(402–435)	1	5	0,1	0,4
21	проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	(436–447)	0	2	–	0,2
22	за Кримінальним кодексом України 1960 року	–	1	4	0,1	0,3
23	<i>касаційні скарги на ухвали апеляційних судів про відмову у відкритті апеляційного провадження, на відмову у поновленні строку на апеляційне оскарження та ін.</i>	–	18	29	2,4	2,2

5.4. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ СТАТТЯМИ 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, А ТАКОЖ СТАТТЯМИ 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2, 206-2, 209, 211, 366-2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

№ з/п	перше півріччя	Загальна кількість осіб, судові рішення щодо яких переглянуто у касаційному порядку, із них:	судове рішення залишено без зміни	судове рішення змінено	судове рішення скасовано (усього), у тому числі:	із закриттям провадження	із направленням на новий розгляд, із них:	до суду першої інстанції	до суду апеляційної інстанції
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8
1	2022	103	48	2	53	1	52	2	50
2	2023	164	93	4	67	1	66	6	60

У першому півріччі 2023 року у касаційному порядку переглянуто судові рішення у **138** кримінальних провадженнях про **корупційні кримінальні правопорушення** стосовно **164** [103] осіб. Їх частка від загальної кількості осіб, щодо яких за касаційними скаргами переглянуто судові рішення, становить **12,6 %** [13,8 %].

За результатами касаційного розгляду судові рішення *залишено без зміни* щодо **93** [48] осіб (**56,7 %** [46,6 %] від кількості осіб, щодо яких переглянуто судові рішення у кримінальних провадженнях про корупційні кримінальні правопорушення).

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення *скасовано* щодо **67** [53] осіб, або **40,9 %** [51,5 %]. У тому числі *із закриттям провадження* – стосовно **1** [1] особи; із призначенням нового розгляду *у суді апеляційної інстанції* – стосовно **60** [50] осіб, із призначенням нового розгляду *у суді першої інстанції* – щодо **6** [2] осіб.

Змінено судові рішення щодо **4** [2] осіб, або **2,4 %** [1,9 %].

Найбільшу як кількість, так і частку у структурі переглянутих протягом першого півріччя 2023 року у касаційному порядку судових рішень про корупційні кримінальні правопорушення, становили кримінальні провадження про привласнення, розтрату майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК України) – **33 %** (**54** особи); прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України) – **26 %** (**43** особи); зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України) – **12 %** (**19** осіб).

5.5. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ

№ з/п	Найменування показника		перше півріччя		
			2022	2023	динаміка, %
А	Б		1	2	3
1	Розглянуто касаційних скарг на судові рішення, ухвалені ВАКС (усього), із них:		33	63	90,9
2	відмовлено у відкритті провадження	п. 1 ч. 2 ст. 428 КПК України	6	25	у 4,2 р.
		п. 2 ч. 2 ст. 428 КПК України	14	29	у 2,1 р.
3	відкрито касаційне провадження та кримінальні провадження розглянуто по суті	розглянуто по суті (усього), із них:	13	9	-30,8
		судове рішення залишено без змін	4	7	75,0
		судове рішення змінено	0	0	–
		судове рішення скасовано (усього), у тому числі:	9	2	-77,8
		<i>із закриттям провадження</i>	1	0	-100,0
		<i>із направленням на новий розгляд до Апеляційної палати ВАКС</i>	8	2	-75,0

Упродовж першого півріччя 2023 року у касаційному порядку розглянуто **63** [33] касаційні скарги на судові рішення, **ухвалені Вищим антикорупційним судом**, що на **90,9 %** більше порівняно з аналогічним періодом попереднього року.

За результатами розгляду у відкритті касаційного провадження відмовлено у **54** [20] касаційних скаргах, або **85,7 %** [60,6 %] від загальної кількості розглянутих.

Касаційне провадження відкрито та переглянуто ухвалені ВАКС судові рішення у **9** [13] кримінальних провадженнях (на **30,8 %** менше).

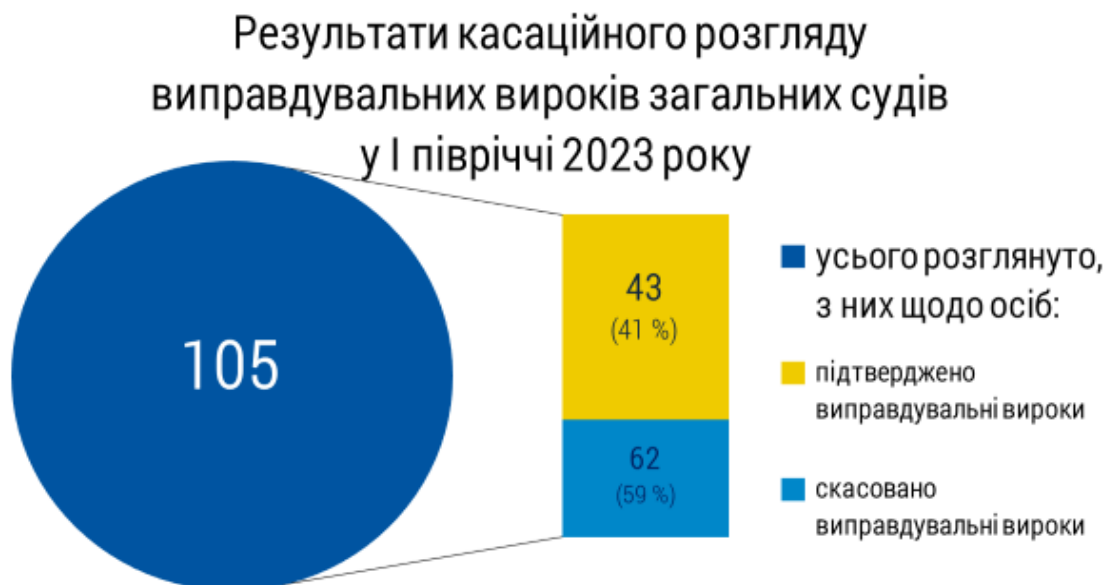
За результатами касаційного розгляду у задоволенні скарги відмовлено та судове рішення *залишено без зміни* у **7** [4] кримінальних провадженнях, або **77,8 %** [30,8 %] від загальної кількості переглянутих по суті у касаційному порядку кримінальних проваджень, судові рішення в яких ухвалені ВАКС.

Касаційну скаргу задоволено та судове рішення *скасовано із направленням на новий розгляд до Апеляційної палати ВАКС* у **2** [9] кримінальному провадженні (**22,2 %** [69,2 %]).

5.6. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ВИПРАВДУВАЛЬНИХ ВИРОКІВ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ)

У касаційному порядку упродовж першого півріччя 2023 року перевірено ухвалені загальними судами **виправдувальні вироки** у кримінальних провадженнях (справах) стосовно **105** [58] осіб. За результатами касаційного розгляду

виправдувальні вироки *залишено без зміни* стосовно 43 [44] осіб, або 41 % [75,9 %] від переглянутих. Стосовно 62 [14] осіб виправдувальні вироки *скасовано* із призначенням нового розгляду, що становить 59 % [24,1 %] від переглянутих виправдувальних вироків.

5.7. ПОКАЗНИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КАСАЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ ІНШИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ ТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

Упродовж першого півріччя 2023 року за результатами касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) **звільнено з-під варті 9 [32] осіб.**

За спеціальною процедурою кримінального провадження за відсутності обвинуваченого (процедура «*in absentia*») у касаційному порядку по суті розглянуто **3** кримінальних проваджень.

У касаційному порядку перевірено судові рішення щодо **20 [19] неповнолітніх осіб.** Із них судові рішення *скасовано* і кримінальне провадження направлено на новий розгляд стосовно **9 [10]** підлітків (**45 % [10,5 %]** від кількості переглянутих); судові рішення скасовано і кримінальне провадження закрито щодо **1 [0]** неповнолітнього, або **5 %.** *Змінено* судові рішення стосовно **2 [2]** неповнолітніх осіб, або **10 % [10,5 %].** Судові рішення загальних судів залишено *без зміни* стосовно **8 [15]** неповнолітніх, або **40 % [78,9 %].**

Кількість засуджених за **вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів,** щодо яких судові рішення було переглянуто у касаційному порядку, становила **751**

[455] особу (майже кожна друга особа). Їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення, дещо зменшилася порівняно з аналогічним періодом попереднього року – **57,6 %** [61,1 %]; із них **226** [132] осіб було засуджено за вчинення особливо тяжких злочинів (майже кожен шостий).

У касаційному порядку перевірено вироки у кримінальних провадженнях (справах) стосовно **16** [5] осіб, **засуджених до довічного позбавлення волі** за умисне вбивство за обтяжуючих обставин, що у **3,2 рази** більше порівняно з аналогічним періодом попереднього року. За результатами касаційного розгляду стосовно цих осіб вироки залишено *без зміни*, або **100 %** [100 %].

У першому півріччі 2023 року на розгляді ККС ВС також перебувало **31** [34] заява про перегляд судових рішень за **нововиявленими або виключними обставинами**. За результатами їх розгляду було повернуто або постановлено ухвалу про відмову у відкритті кримінального провадження за **28** [28] заявами, або **90,3 %** [82,4 %] від кількості тих, що перебували на розгляді. Здійснено перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами за **1** [0] заявою, яку за результатами розгляду кримінального провадження залишено без задоволення.

